

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izbrana vrsta dan svetovni izvenredni nedelje in praznikov.

Inserti veljajo: petostopna pet vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Volitev na Dolenjskem.

Klerikalna stranka se vprav obupno vojskuje za novomeško-belokranjski državnozborni mandat. Boj, ki ga vodi klerikalci, je boj ljudi, ki imajo slabo vest in se zavedajo, da ljudskega zaupanja niso vredni. Način, na kateri se klerikalci vojskujejo za ta mandat, je neveden pošten stranke in razodeva, da si klerikalci na pošten način ne upajo pridobiti tega mandata, da si morejo samo z najbesnejšim terorizmom ohraniti svojo pozicijo.

Kdor je zadnji teden čital izbruhe klerikalnega časopisa na kandidata narodnonapredne stranke Gangla, tisti je dobil vtisk, da teče klerikalcem voda v grlo. Čemu bi drugače se posluževali tako zaničljivih sredstev, ki bi se jih sramovala vsaka druga stranka? Strah pred voilici tare klerikalce in da bi duhovščino podkurili na kar najhujši boj, segajo po takih sredstvih.

Ne vdaemo se iluzijam. Vemo, kako velika je še odvisnost kmetskega ljudstva od duhovščine in vemo, s kakimi sredstvi pritiskajo duhovniki na ljudstvo ter je silijo v svoj jarem. Z zlorabo priročne in spovednice z brezobraznim zlorabljenjem duhovske avtoritete v zvezi z materialno odvisnostjo kmetskega ljudstva se da še vedno mnogo doseči.

A vendar je volilni boj rodil vselej, mnogo dobrega obetajoče sadove. Na kmetih se dela dan. Prej tako apatično, tako indiferentno kmetsko ljudstvo, ki se za javne stvari še zmenilo ni, se je začelo krepko gibati; tisti kmetski človek, ki je časih omedlel samega spoštovanja pred vsako duhovsko suknjo, se je postavil na svoje noge in neče biti več tlačan samopravnosti svojega duhovnika. Kmetsko ljudstvo je začelo misliti z lastno glavo, začelo je kritično gledati na klerikalno stranko in posledica tega je, da ji obrača hrbet.

Mogoče je, da bo pri jutrišnji volitvi zmagal klerikalni kandidat Jarc. A to bo zmaga duhovščine nad ljudstvom, to bo zmaga duhovskega terorizma nad svobodno voljo prebivalstva. Zmaga nasilja in goljufije nad poštenjem. Tako so zmagovali klerikalci tudi na Portugalskem in so s takimi zmagami pripravili zatirano, izsesano in goljufano ljudstvo do skrajnosti, to je do revolucije. Tako na Francoskem kakor na Portugalskem je duhovščina sama kriva, da je v ljudstvu izgubila

vso zaslombo in vsako oporo ter si nakopala najhujše sovraštvo. Pa tudi pri nas koplje sama grob svoji javni veljavi in svojemu vplivu. Da ginevata ta veljava in ta vpliv, da blede ugled duhovstva, da umira vera v duhovščino, to se je pokazalo v sedanjih volilnih kampanji tako očitno, da bolj ni mogoče. Naj bo potem izid volitve vsled duhovskega pritiska v zadnji uri že kakršenkoli, neutajljivo je dejstvo, da je na kmetih nastalo mogočno valovanje proti klerikalni stranki in velikanski odpor zlasti v Beli Krajini priča, da se dela dan, da so klerikalci že prekoračili višek svoje moči, da gre z njimi navzdol.

Shod v Novem mestu.

Potem, ko je g. Gangel razvil svoj program, spregovoril je na shodu tudi dr. Ivan Tavčar. Dotaknil se je predvsem dr. Šusteršičevega oklica, ki je skrajno poulično pisan, in katerega bi se moral mož, ki nosi v deželni zboru vedno dostojnost na jeziku, sramovati. Nato pa dokazuje govornik, kako kleše naša deželno-zborna večina našemu kmetu pot do kruha. Sedanja deželna uprava boleha na danih preobilih obljubah, na nepostavni spekulacijski razbrzdanoosti in na kovanju slabih novih zakonov. Kar se tiče prvega, dokazana je bolezen najbolj po deželni proračunu za leto 1911. ki kaže primanjkljaja okrog 1.230.000 K, skoraj toliko, kolikor plačajo cela dežela zemljiškega davka.

Ob koncu leta 1911 izdelali bodo naši klerikalci dosti več nego 2 milijona kron, za kar ne bodo imeli niti krajevarja pokritja! Zidajo in grade po deželi, ne da bi upoštevali razpoložljiva deželna sredstva! So gospodje ravno preveč obljubljali dobremu ljudstvu, prej nego so prišli do krmlila!

Se nevarnejša je razbrzdana spekulativnost, ki vlada v sedanjih deželnih upravi. Izvesti se hočejo ogromna podvzeta, ki bi koristila posameznim delom dežele, če bi kaj nelsa, katera pa bi bremenila na celo deželo, če bi bila pasivna. Tako bi Dolenjci od električne centrale, da je aktivna, ničesar ne imeli, pač pa bi plačevali, če bi bila izguba. Ze iz tega sledi, da so taka spekulativna podvzeta nekaj nezdravega v upravi avtonomne dežele.

Tukaj pa se je zgodilo še nekaj nezaslišanega: deželni odbornik dr. Larpe je dandanes, ko še ne vemo, ali se bo električna centrala sploh ustanovila, deželi na vrat obesil na lastno pest za 200.000 K starih savskih mlinov, dasi deželni zbor v ta namen niti vinarja ni dovolil! To je v nebo kričeca nepostavnost, ker se tako lahko zapravi cela deželna kasa, in to za hrbtom deželnega zbora!

Tretja nadloga so novi zakoni, ki zasledujejo po večini namen, pomnoževati deželne izdatke. Govornik navaja kot slab izgled načrt novega cestnega zakona, ki mora če se izvede, zadušiti posamezne cestne odbore in predvsem tudi posamezne občine. Sicer je pa naravnost gospodarska blaznost, v tistem hipu, ko se predlaga deželni proračun s primanjkljajem 1.228.899 K predložiti obenem novi cestni zakon, s katerim se bodo letni deželni izdatki prav kmalu pomnožili vsaj za 1.000.000 K.

Ganglova kandidatura bodi torej tudi protest proti nepremišljeni, površni in nepostavni sedanjih deželni administraciji, katera bode tudi našega kmeta tirala v gotovi gospodarski pogin.

Ljudska šola na Koroškem.

Koroški deželni zbor bo še ta mesec sklepal o reorganizaciji ljudskega šolstva na Koroškem. Finančni odsek deželnega zbora se je že zedinil o tem oziru in ni dvoma, da bo deželni zbor te sklepe odobril. Poslanec dr. Steinwender je vodilna načela tega načrta javno pojasnil in tako vemo, za kaj se gre.

Koroški deželni zbor je mnenja, da sedanja ljudska šola ne zadostuje potrebam prebivalstva, češ, velika večina pribivalstva pripada kmetskemu in obrtnemu stanu, a ljudska šola ne pripravlja mladine za ta poklic v zadostni meri. Z ozirom na to je finančni odsek koroškega deželnega zbora sklenil in sicer soglasno, naj se ljudsko šolstvo preuredi tako, da se uvede šestletni obvezni obisk navadne ljudske šole in štiriletni obligatorični obisk nadaljevalne šole. Kjer zahtevajo to potrebe, naj bo pouk poldnevni, tako da ne bo več razredov z 80 učenci pa da učenci tudi ne bodo več sedeli vedno v enem razredu. Dr. Steinwender zastopa mnenje, da se s tem izobrazba ne zmanjša, marveč še raz-

širi in poglubi in mladina bo deležna praktičnega pouka in resnične vzgoje. Z nadaljevalnimi šolami se bodo razbremenile meščanske in ljudske šole kmetski in obrtni stan pa dobila za ta poklic sposoben naraščaj.

Ob enem zahteva dr. Steinwender, da se reformira tudi učiteljsiše, češ, absolventje postanejo večinoma učitelji na kmetih, naj bo torej zavod temu primerno urejen. Sedaj to ni, ker se gojenci uče preveč teoretičnih predmetov, pouka v kmetijstvu pa ni skoro nič. Dr. Steinwender zastopa stališče, da učiteljsiše sploh ne spada v mesto marveč na kmete in da mora imeti zavod dovolj sveta, da se bodo mogli učiteljski vadiati teoretično pa tudi praktično.

Dr. Steinwender si od te reforme mnogo obeta in pričakuje, da bodo vsi dež. zbori sledili izgledu koroškega deželnega zbora. Vsekako bodo sklepi koroškega deželnega zbora, ki je skoz in skoz naprednega mišljenja vzbudili veliko pozornost in prouzročili veliko debato o reformi sedanje ljudske šole, kar bo tudi za druge slovenske dežele imelo svoj pomen.

Dnevne vesti.

+ Gangla so obreali klerikalci v listih in na shodih, kakor lačen volk kost. Se za portugalsko revolucijo so ga delali odgovornega in ga naganjali s socijalnim demokratom, kostanjarem itd. Sploh je bilo bedasto zabavljanje, zmerjanje in sumničenje glavno orožje klerikalcev, zlasti na shodih. Mi smo na vse to odgovarjali z največjo nobleso, a skoro se nam dozdeva, da noblesa ni prav na mestu. Sigurno pa je, da se je tudi v tej borbi pokazalo, kako je čenstohovske morale prepojena naša klerikalna stranka. Kamor pogleda človek, vidi politične Macehe.

+ Čenstohov in Portugal. Vesoljno klerikalstvo poka. Na Portugalskem se je dobro in verno ljudstvo naveličalo klerikalnega tiranstva in mu je naredilo konec z revolucijo. V Čenstohovu pa se je klerikalizem pokazal v vsi svoji nagoti. Ali se je čuditi, da spričo takih dogodkov joka vesoljni klerikalizem. In ker narodi nečejo jokati s klerikalizmom, jim mažejo klerikalci oči s čebulo: jokajte, jokajte vendar in zgrajajte se! Gorostasne bajke razširjajo klerikal-

ci o revoluciji na Portugalskem. Te bajke pa so od konca do kraja izmišljene. Še nikdar ni bilo tako malo krvave revolucije, kakor sedaj na Portugalskem. Gotovo je na Portugalskem mnogo duhovnikov, ki niso vredni, da hodijo pod božjim solnce, a vendar se ni nikomur nič zgodilo, če ni streljal in metal bomb na vojaštvo. Vobče priznava ves svet, da so Portugalci duhovnike prav lepo, uprav nežno, spravili čez mejo, da jih pa v svoji deželi ne marajo trpeti — kdo je tega kriv? Če bi bili duhovniki ljudski dobrotniki, bi jih Portugalci gotovo ne bili pregnali. Še nikjer na svetu niso izganjali ljudi, ki delajo dobro, pošteno in nesebično za ljudski blagor. Klerikalci se hudo motijo, če mislijo, da bodo s svojimi bajkami o grozodejstvih na Portugalskem spravili ljudi v zmoto. Kdor bere »Slovenca«, pravi vsak: Kaj so morali ti duhovniki vse počenjati na Portugalskem, da jih ljudstvo tako sovraži! Čenstohov je druga rana, iz katere krvavi klerikalizem. Strašna je ta rana, kajti kar se je godilo leta in leta v Čenstohovu, to presega vse meje. Tu ne morejo klerikalci ničesar utajiti in zato skušajo stvar ublažiti. Pa vsi ti izgovori, da ruska vlada ne skrbi za vzgojo katoliških duhovnikov, da je bil Maceh ruski vohun itd., itd., to so prazne čenče.Škandali čenstohovski smrdijo do neba, uprav brezprimerni so in kažejo strahovito gnobilo, pokvarjenost in propadlost. Vsa odgovornost za te nečuvne dogodke pada na cerkvene oblasti, ki so kolikor toliko vedele za te stvari, pa niso ničesar storile.

+ Kako preganjajo v Avstriji redove. »Slovenec na sirov način napada slovenske naprednjake, češ, da simpatizirajo s Portugalci, ki izganjajo razne redove iz države. Seveda »Slovenec« noče priznati, da je že od osemnajstega stoletja zakonito prepovedana vsaka kongregacija na Portugalskem. Toda navzlic temu so kongregacije ostale, in sicer popolnoma protizakonito. Ker pa velja tudi za kutarje zakon, je portugalska vlada sklenila, prisiliti razne redove, da respektirajo obstoječe državne zakone. Toda tudi v Avstriji imamo ljudi, ki preganjajo redove — ki pa niso republikanski framazoni, temveč katoliški škof. Sarajevski škof Stadler je v Rimu, kjer je izročil papeževemu tajniku Merry del

LISTEK.

Mina.

Roman; spisal A. P. Rušic.

(Dalje.)

XXVII.

Mina je ostala več tednov v prijaznem trgu. Carlutti je prihajal vsak dan z večernim vlakom in je ostajal v trgu do prihodnjega jutra. Minin otrok je skoro že ozdravel in že je s težavo hodil z njo. Bil je nenavadno srčkan otrok, poln veselja in razposajenosti. Miroslav je dobil od gospe Lene sleherni dan pismo. Staro je močno skrbelo zanj in njena pisma so bila polna vprašanj, kdaj se vrne. Vstajali so zgodaj in dopoldne so prebili na vrtu ali na trgu. Popoldne sta hodila Mina in Miroslav v bližnji bukov gozd. Mina je vzela tudi otroka s seboj. Tam so ležali v senci, se igrali, pekli krompir in nabirali borovnice, da so bili vsi črni po rokah in okrog ust. Miroslav je napravil primitivno gugalnico in tako je v brezskrbnem življenju, v prosti, razkošni naravi hitro mineval čas. Ko je zašlo solnce, se je podala družbica na kolodvor Carluttiju nasproti. Nato so večerjali in ostajali na temnem vrtu pozno v noč. Carlutti je prinesel s seboj časopise in

publicirani dnevni dogodki so dajali dovolj gradiva za pogovore. Končno se je Mina odločila, da odide. Za otroka je uredila vse potrebno; dala ga je v rezo staremu zakonskemu paru brez otrok. Davno so minili že trije tedni, odkar se je Mina tako nenadoma preselila iz mesta. Ta čas je njej minil zelo naglo; Carluttiju pa je že davno presedala vsakdanja vožnja. Tudi Miroslav bi se že rad vrnil v mesto. Zmanjkalo mu je denarja in zato je zanj založila Mina potrebni denar. To mu je bilo neljubo in pisal je svojemu šefu po predumem, a ni dobil niti odgovora. Miroslav je kot mehak in izbiren človek čutil, da živi od miloščine; to ga je močno grizlo.

Zadnji dan so napravili vsi izlet na bližnjo goro, kjer je samevala starodavna romarska cerkev. Ko so se proti večeru vračali, je bilo nebo sinje belo. Zrak je bil čist in pogled po dolini, posajeni z malimi vasicami nenavadno lep. Vsi so čutili to naravno krasoto, gledali so strmeč po dolini in molčali. Polja, polna visokega, lepega žita so se lesketala v čudoviti svetlobi umirajočega solca, gozdovi so izražali neko suverensko dostojanstvo in tam zadaj so v lahki meglici rezale v nebo višnjeve planine.

»Ostal bi tu in gledal. Pozabil bi na vse,« je rekel ginjen Miroslav.

Carlutti je bil edini, ki ga ta naravna krasota ni popolnoma prevze-

la. Stopal je nizdol s sigurnimi koraki.

Nastal je večer, razsvetljen od polne lune, ko so prišli v prvo vas. Pred vaško hišo je stala gruča ljudi, ki so glasno debatirali in živahno gestikulirali z rokami. Carlutti je bližnjega kmeta vprašal, kaj to pomeni. Nagovorjeni je nezaupno ogledaval prišlo družbo in povedal, da se vrši shod.

»Gre za to,« je pojasneval drug popolnoma obrat kmet, »kdo kupi graščino, ki je na prodaj. Mi vsi smo za to, da jo kupi cela vas, toda nekateri bolj premožni iz sosednjih vasi so sklenili, jo kupiti sami. Ker ima o kupu zadnjo besedo vlada, smo napravili shod, da se pomenimo.

Veža v gostilni je bila nabito polna in nekdo je v sobi govoril zbranim. Njegov hreščeč glas se je čul na ulico. Carluttija je vse to zanimalo, med tem ko Mina in Miroslav nista razumela, za kaj gre. Carlutti se je preril v vežo. Govornika, ki je govoril v sosednji sobi, ni videl. Govornik je predlagal, da sklenejo kmetje prošnjo do vlade. Tisti bogataši, ki hočejo posestvo kupiti za sebe, imajo dosti zemlje in nameravajo napraviti le dobro kupčijo. Mali kmetje pa nimajo zemlje in njim bi bila ta skupna zemlja v korist. Vlada napravi torej pravično, če teh prekupčevalcev ne upošteva. Govornik je govoril potem o nekdanjem

zatiranju kmetskega ljudstva, o roboti, o davkih in dolgeh. Kmetje vsega tega niso natančno razumeli, pač pa so gromko ploskali in vpili tako, da je časih množica kar udušila govornikov glas.

»Mi ne moremo več živeti!« je rekel kmet s sivimi očmi in dobrodušnim obrazom. »Če nam ne dajo zemlje, moramo v Ameriko!«

Drugi so mu glasno pritrdjevali in kričali vsevprek. Potem je govoril še mlad duhovnik, ki je predlagal, da izvoli shod deputacijo, ki naj gre k cesarskemu namestniku. Razvijal je to misel, da naj se kupljena zemlja združno obdeluje in opravlja. Kmetje so ga pazno poslušali, vendar niso bili zadovoljni s tem, da se napravi produktivna zadruga. »Zemlja naj se razdeli med vse pravično!« je rekel majhen kmet, stisnjen v kot.

Carlutti se je komaj preril iz gneče in vročine na prosto. Mina in Miroslav sta sedela pod bližnjo jablano v travi.

»Kaj je torej!« je vprašala Mina.

»Gre za to,« je razlagal Carlutti, »komu proda vlada bližnjo graščino z velikimi gozdovi. Kmetje hočejo sami kupiti zemljo, toda ne vedo še, kako naj začne s tem.«

Miroslav tega ni razumel, zato je molčal. Mina je premišljevala in končno naivno vprašala:

»Toda čemu hočejo dobiti kmetje graščino v svojo posest? Saj niso več tlačani, kot nekdaj.«

»Seveda ne,« se je nasmehnil Carlutti.

»Toda danes, ko so pridelki dragi in denar nima več nekdanje veljave, so kmetje lačni zemlje. Tisti posestniki, ki imajo dovolj ali celo preveč zemlje, izhajajo dobro. Njim pride ta draginja prav, medtem ko mali kmetje ostajajo reveži. Zato bi radi več zemlje, več polja in več gozdov!« Carlutti se je trudil, da vse to pojasni, kolikor mogoče razumno.

Sedaj je tudi Miroslav več razumel. »Gre torej za to, kdo spravi dobiček v svoj žep,« je rekel.

Carlutti se je tej drastični primeri smejal in potrdil:

»Da, zato zborujejo. Ljudje so pač vedno enaki in končno je zmeraj oni revež, ki nosi tovor.«

Mina ni mogla prav razumeti tega pripovedovanja in zato jo stvar dalje ni zanimala. Miroslav je celo pot premišljeval o tem in ko je Carlutti rekel, da je kmet silno neumen in ustvarjen le za delo, se je Miroslav sprl z njim.

Ze njimi so prihajali kmetje in so se še vedno živahno razgovarjali.

»Jaz bi kupil koj nekaj sveta v rebri,« je dejal majhen, šepast kmet s dolgo palico v roki.

Nalu memorandum, v katerem ob-
seva odločitve frančiškanskega
reda iz Bane in Hercegovine. Kato-
liški škof torej preganja redove. —
Kotoliški »Slovenec« svedoča molči o
tem grozodejstvu, ki je popolnoma
po portugalskem vzoru. Kdor pozna
dr. Stadlerja, je prepričan, da bi tu-
di s silo izgnal frančiškane. Svedoča
te moči še danes nima. Značilno je
pa tudi, da ta katoliški škof zavzema
faktično uprav revolucionarno sta-
lišče. Kakor znano, ga je cesar ravno
vsled tega njegovega postopanja zo-
per bosanske frančiškane zelo ostro
pokaral. Toda dr. Stadler se ne ozi-
ra na vladarjeve besede in gre svojo
pot naprej. Prav gotovo se bo pa na-
šla pot, po kateri se bo omejilo to po-
gubonosno delovanje dr. Stadlerjevo,
kajti bosansko ljudstvo je odločno zo-
per njega.

Nov tajni ukaz papežev. »Mün-
chener Post« priobčuje nov tajni
ukaz papežev, ki postruže naredbe
zoper moderniste v Avstro - Ogrski
in se nanaša predvsem na duhovnike
in duhovnike - poslane in pa na
nastavljence katoliških podjetij. —
Tajni ukaz vsebuje sledeča določila:
1. določila »Pascendi« se morajo kar
najstrožje izvesti; 2. klerikalna dru-
stva, družbe in zveze morajo pod pri-
sego izjaviti, da so na konfesionalno
strogo katoliškem stališču; 3. kleri-
kalni žurnalisti morajo ravnatavo
pristeti, kakor klerikalni profesorji,
predno začno učiti; 4. klerikalni čes-
opisi se morajo podvreči cenzuri, če
naj se jih take prizna in priporoča.
Na vsebino takih časopisov se bo
strogo pazilo, ravnatavo, kakor na
delovanje profesorjev. Dunajska
nuncijatura ima ta tajni ukaz izve-
sti.

Otvoritev jubilejne umetni-
ske razstave v Ljubljani. Danes ob
pol 12. se je otvorila jubilejna umet-
niška razstava. Prišli goste je spre-
jel ljubeznivo neumorni g. Jakopič
ter vsakega posebej uvajal ter
kazoval in razlagal razstavljenе sli-
ke. K otvoritvi so prišli dež. pre-
sednik baron Schwarz, dež. glavar
pl. Šuklje, komisar deželnovaldni
svetnik pl. Laschan, ravnatelj Zami-
da, ces. svetnik Šubič, stavbni svet-
nik Duffe, šolski svetnik Bezjak in
mnogo drugih. Tudi dame so se v
precejšnjem številu udeležile ot-
voritve. Opazili smo gospo Franjo dr.
Tavčarjevo, dr. Šusteršičevo in dru-
ge. Umetniki, ki so razstavili, so se
tudi v precejšnjem številu udeležili
otvoritve ter pomagali Jakopiču pri
razkazovanju in razlaganju. Ta raz-
stava kaže razvoj upodabljalne
umetnosti po slovenskih deželah v
zadnjih osemdesetih letih. Zastopa-
ni so umetniki starejših šol, kakor
Langus, Kunel, Karinger, Grile,
Wolf, Pustavrh itd., umetniki novej-
ših šol brata Janez in Juri Šubič.
Nekaj prehodnik iz prejšnje starejše
šole je Azbe. Moderno dobo pa zas-
topajo Jama, Grohar, Jakopič, Ster-
nen, Santel, Vavpotič, Zmitič, Mago-
lič itd. Nadalje vidimo kiparje, oba
Zajca, Znidarja Bizjaka itd. Razst-
va je jako lepo in okusno aranžirana.
G. Jakopič moramo biti hvaležni,
da je z velikim trudom izbral po na-
ši širni domovini te umotvore ter
nam na ta način pokazal, kaj se je v
naši domovini pravzaprav ustvarilo
na polju upodabljalne umetnosti.
Pričakujemo, da ta trud g. Jakopi-
čaneho zastoj in da bo občinstvo tu-
di v obilnem številu posečalo to raz-
stavo.

Clani izpraševalne komisije
za ljudske in meščanske šole. Za
funkcijsko dobo od začetka šolskega
leta 1910/1911 do konca šolskega le-
ta 1912/1913 so imenovani za člane
izpraševalne komisije za ljudske in
meščanske šole s slovenskim in
jezikom sledeči gospodje: za ravna-

»Za te je pripravno,« je pripom-
nil suh dolgin, stopajoč počasi z od-
merjenimi koraki. »Toda jaz sem
predaleč proč, ampak nekaj hoste bi
je rabil.«

»Samo, če ne bo predrago!« je
pripomnil čokast človek.

»Saj to je!« je odvrnil dolgin.

»Vsak bo odr, kar bo mogel.«

»Vidite,« je pripomnil Carlutti
Miroslavu, »kmetje dobro vedo, da
bo šlo za visoko ceno, da bodo odrti,
a vseeno silijo vmes.«

Miroslav je molčal. Prišedši v
svojo sobo, se je spomnil doma in svo-
je službe. Skrb mu je legla na prsi.
Ker ni mogel spati, je nemirno hodil
po sobi gorindol. Skozi steno se je ču-
la govorica. Naslonil je glavo na zid
in čul, da se Carlutti huduje. Odgo-
varjal mu je mehak Minin glas. Za-
spal je že pozno, sedeč na zofi.

Naslednji dan so bili vsi trudni.
Carlutti je malo govoril in molče iz-
pil svojo kavo. Mina je bila trudna
in njena frizura je bila površna in
malomarna. Oči je imela rdeče in ne-
prepane.

»Kaj ji je!« se je vpraševal Mi-
roslav. »Ona se je menda jokala.«

Kakor ravno sestali trije ne-
znanci so molče odšli na kolodvor in
se odpeljali.

(Datje prihodnjic.)

lejša delalni šolaki nadzornik Fran
Levec, za namestnika ravnatelj c. hr.
učiteljska Anton Črničev ter profes-
sorja na imenovanem zavodu Fran
Orožen in Martin Sinkovič; za člane:
profesorji učiteljska: Anton Funtek,
Fran Suher, dr. Valentin Kolar, Ru-
dolf Peers, Josip Verbič, dr. Ivan
Orel, učitelj godbe Anton Duhleva,
učitelj telovadbe Josip Gorodan ter
vadnični učitelji Anton Maier, Ivan
Kruček in Viktor Jaklič, vsi v Ljub-
ljani. — V slučaju potrebe se bodo
pritegnili izpraševalni komisiji re-
alčni profesorji: dr. Fran Sturm za
francoščino, Fran Keller in Josip
Mazi za geometrično risanje, vadni-
ni učiteljica Pavla pl. Benzenberg
za ženska ročna dela in pomožni uč-
itelj na učiteljsku Josip Pavčič za
igranje na klavirju.

Nova učna knjiga. Naučno
ministrstvo je dovolilo na srednjih
šolah, na katerih se poučuje matema-
tika v slovenskem jeziku, uporabo
šolske knjige: Mazi Josip, Geometri-
ja za drugi razred srednjih šol.

Iz Področja pri Domžalah. V čet-
rtrek imamo občinske volitve v naši
občini. Dozdaj smo se občani med sa-
bo prav dobro razumeli. Ne tako se-
daj, odkar sta se prikladila k nam
zadnji kaplan, eksemplar, kakršen
krščanski duhovnik ne sme biti, in
pa neki Petrič. Ta dva možakarja ne-
priporočljivih čednosti sta zapričela
med nami pravo revolucijo. Pri tem
se poslužujeta onih sredstev, ki jih
zlasti za volitve praporočata krščan-
ski »Slovenec« in krščanski »Domo-
ljub«, namreč nasilstev, laži, obreko-
vanj in zavizanj. S svojo tožbo proti
gospo Kerčevi je Petrič s svojo iz-
brano družbo že dvakrat pogorel. Za
stroške bodo šteli lepe denarce. Govo-
ri se, da podpira Petrič »Dobovska
posojilnica«, pri kateri je glavna
oseba naš kaplan. Pravijo, da se baje
temu gospodu dajejo posojila na zelo
cuden način. Kajko bi se člani te po-
sojilnice malo za to zadevo pobriga-
li? Saj to je njihova dolžnost. Lepo
spostovanje svojih ovčic pa mora naš
kaplan že uživati, ako celo prednica
Marijine družbe da svoje pooblastilo
— ne kaplanu, ne Petriču — ampak
čujte in strmite! — naprednemu žu-
panu Kerču. Kaj ne, g. Petrič, ob-
činska blagajna ima precej lepih de-
narcev. Po teh se vam cede sline. Pa
ne bo nič, verjemite nam! Ali misli-
te, da bomo mi domačini volili do-
pustili, da bi nam gospodarile osebe
s tako dvomljivo preteklostjo? Tega
pa ne! Farške komande ne maramo,
gospod kaplan!

Skrivnostni napad. Pri sodarju
Kristanu iz Turniša je mlatil v četr-
tek nek mož iz Holaz. Ko je ponoči
na podu spal, ga je nekdo z nožem
napadel, potem pa oropal. Zaprl so
Kristana in njegovega učenca, ker
sta na sumu, da sta moža napadla in
okradla.

Ribiška sreča. Iz Novega mesta
se nam poroča, da je šel dne 15. t. m.
gospod Karol Barborič, trgovec in hišni
posesnik, z ribičem Plutom in tremi
gospodi Novomeščani na ribji lov v
Krki. Pri tej priliki posrečilo se mu je,
pod jezom v Valtivasi in pod onim v
Volavčah štiri velike sulce uloviti, to
na trnke. Največji je tehtal do 10 kilo-
gramov, najmanjši do 5, vsi štirje sku-
paj pa 29 do 30 kg. Gotovo lep ribje-
lovski uspeh.

Najnovejši načrt za izrabljanje
vodnih sil na Gorenjskem. Te dni
se je vršil komisionalni ogled glede
izrabljanja Save pri Radovljici. Za pla-
ninsko brvjo pod Radovljico se na-
pravi 8 metrov visok in 50 metrov širok
jez, in sicer nad vasjo Globoko. Voda
se bo stekala na desnem bregu Save
v približno 200 metrov dolg predor,
ki bo imel odprtine čez 30 kubičnih
metrov vode na sekundo. Na jo bo
voda tekla v prosti strugi precej daleč,
potem pa pride padec 18 metrov glo-
bok na turbine in se izliva kakih
100 metrov pred železnim mostom v
pravo savsko strugo. Ta bi se ceni
na 5000 konjskih sil in bi ves projekt
veljal okrog 3.000.000 kron. V Mostah
bi naj bila rezervna moč. Pripoveduje
se, da se ima pričeti z delom tega
načrta že prihodnjo spomlad. Čudno
pri tem pa je, da so se posestniki
morali glede prodaje sveta zavezati do
leta 1930, torej za dvajset let.

Odhodnica. Iz Postojne se nam
piše: Samo 4 tedne smo imeli med
seboj gospoda sodnika dr. Ivana Mo-
dica iz Ljubljane, ki je namesitoval v
tem času obolelega predstojnika našega
okrajnega sodnika. Toda v tem krat-
kem času se nam je gospod sodnik s
svojim vsestranskim taktikom in prikup-
ljivim nastopom tako priljubil, da nam
je bilo vsem žal, ko smo ga morali
pustiti iz naše srede. Bil je pač mož
na svojem mestu kot sodnik in kot
družabnik in pri njem se je pokazalo,
kako lahko je napraviti popolno so-
glasje med uradničtvom in med me-
ščanstvom. Da pokažemo gospodu
sodniku, kako znamo ceniti moža, ki
ima glavo in srce na pravem kraju,
smo mu priredili v ponedeljek dne 10.
t. m. odhodnico. Povabilu na to od-
hodnico se je odzvalo naše meščan-
stvo s tem, da je prišlo skoro polno-
številno. Naši pevci so odzveli večer s

tem, da so zapeli par lepih pesmi,
poleg tega pa je sviral tamburalki
šest. Bil je lep, animiran večer. Pri
tem se je pa tudi pokazalo, kako sim-
patije uživa naš tači navzoči gospod
sodni predstojnik. V pozni uri smo se
šele razšli. Vsi smo od srca zahvalili
preljubljenemu gospodu sodniku kar
sreče v njegovi bodočnosti in lepi ka-
rieri, ki ga gotovo še čaka. Gojimo
samo to željo, da bi ga mogli imeti
še kdaj v naši sredi.

Neumiljena mati. V Hofingenu
v okraju Hartberg na Štajerskem je
umrla pred več leti premožen kmet
Schönherr, zapustivši vdovo z že od-
raslimi otroci. Kmalu po očetovi
smrti je zblaznel njegov 30letni sin.
Besnost se je pojavljala pri neareč-
nežu vedno pogostje. Da se nati iz-
ogno stroškom, ki bi narasli, ako bi
dala svojega sina v blaznico, ga je za-
prla v majhno čumnato. Vrata čum-
nate so zunaj močno zadelali, okno
pa je bilo zadelano z močnim želez-
nim omrežjem. Od onega časa, to je
že več let, je nesrečnež zaprt, kakor
divja zverina. Hrano mu mečejo sko-
zi zamreženo okno; čumnata še ni bi-
la osnažena od onega časa noben-
krat. Kakšno mora potem biti v luk-
nji, v kateri prebiva nesrečnež že več
let, si je lahko misliti. Divjanje in
kričanje ubogega jetnika je mnogo-
krat tako, da beže preplašeni otroci
in odrasli iz njegove bližine. In pri
vsem tem se oblast čisto nič ne gane.
To je vendar čudno, da ne more ob-
last prisiliti matere, da bi oddala
blaznega sina v blaznico. Omeniti je
treba, da se to godi med Nemci, ki o
vsaki najmanjši priliki kriče, da
smo Slovenci sirovi.

Smrten padec. 70letni hlapec
Miha Grošek v Celju se ga je bil
prejšnji teden enkrat prevoč nasr-
kal. Zvečer je hotel zlezi v svoje le-
žišče na sklednju v Sovodnji. Ko je
bil že vrh lestve, je omahnil nazaj,
ter padel na tla. Ubil si je lobanjo.
Naslednji dan je v celjski bolnišnici
umrl.

Nevaren tat. Francetu Vutiju,
posesniku v Sv. Križu pri Mariboru
je odnesel že 30 krat kaznovani Vin-
cencij Staroverski iz Majšperga pri
Ptuj srebreno uro z verzičico. Pote-
puh Staroverski si nadene po vsaki
tatvini ime France Kozle.

Sevniški grad je kupila grofica
Matilda Arco - Zinnenberg za
187.000 K.

V spanju okraden. V Beljaku so
zaprl čevljarskega pomočnika Fr.
Filipa, ker je ukradel zasebniku Lov-
rencu Silherju iz Rut med spanjem
1160 K.

Vlomilci v prostorih »Agro-Mer-
kurja« v Trstu. V soboto ponoči so
tatovi vlomili v filijalko ljubljanskega
Agro-Merkurja v Trstu, ki ima svoje
prostore v ulici Stadion. Preobrili in
preiskali so sicer vse, odprli vse miz-
nice in prevrtili tudi glavno železno
blagajno, a našli niso ničesar, prav
ničesar. V neki miznici je bilo nekaj
znank in kolekov, a teh tatovi niso
marali. Policija je mnenja, da se je
vlom izvršil pod vodstvom človeka,
ki mu je prostorih »Agro-Merkurja«
vse dobro znano in je vsled tega are-
tirala 22 letnega Ivana M., ki je bil v
službi pri »Agro-Merkurju« do avgusta
meseca. Aretiraneč odločno taji, a bil
je vkljub temu pridržan v zaporu.

Kolera v Trstu. V soboto dopol-
dne so prenesli iz tržaških zaporov v
ulici Tigor v infekcijsko bolnišnico
nekega bolnika, na katerem se opažajo
znaki kolere. Dotični bolnik je prišel
v četrtek iz Italije, v petek se je z
nekim svojim rojakom sprl in stebel,
radi česar so ga zaprli. V soboto zju-
traj je nakrat obolevl v močnim blju-
vanjem in drisko. Stanje bolnika je
zelo nevarno in bo najbrž umrl.

Lovska razstava. Dunajsko lov-
sko razstavo je obiskalo okrog dva
in pol milijona obiskovalcev. Od leta
1880. je bilo v Avstriji sedem lov-
skih razstav. Jubilejsko razstavo le-
ta 1898. je bilo obiskalo 2.300.000
oseb. Najboljše je bila obiskana raz-
stava leta 1873., katero je obiskalo
nekoliko manj kot tri milijone oseb.

Zaklako se je v mestni klavnici
od 25. septembra do 9. oktobra 178
volov, 23 krav, 15 konj, 423 prašičev,
262 telet, 116 kostrunov in 9 kozli-
čev. Vpeljalo se je zaklane živine: 1
krava, 12 prašičev, 68 telet, 1 ko-
strun in 761 kg mesa.

Draga zabava. Včeraj se je v
Siskii spoznal nek hlapec z zaradi
tatvine že desetkrat predkaznovano
Marijo Langerjevo iz Petrové v celj-
skem okraju, ki je bila svoj čas tudi
pod policijskim nadzorstvom. Ko sta
se dovolj okrepčala, sta krenila za
Koslerjevim zidom proti Dunajski
cesti. Šla sta roko v roki, ter med
potjo uživala prijetnosti amorja. —
Langerjeva se je pa svojega oprem-
ljevalca takoj rešila, ko sta prišla za
njima dva brhka topničarja. Okleni-
la se je teh dveh, najljubljene hlapce
pa je mirno krenila za njimi. Do-
sprehli na Dunajsko cesto, so val kre-
nili v neko gostilno. Ko je hlapec en-
gel v žep in hotel plačati, je bila do-
narnica prazna. Pogledal je ardit v
svoj ideal in hotel nekaj reči. Toda v
tem hipu je Langerjeva vstala in od-

šla iz gostilne, moč brez denarja pa
za njo. Zunanja sta po svoje sbranta-
le in v denarnici je bil takoj zopet
denar, a ne 24, marveč le 10 K. Ker
se mu je dozdevala zabava za 14 K
je predraga, je bil o tem obveščen
policijski stražnik, ki je nezvesto
spremljevalko aretirala.

Mora. V soboto je prišel v neko
gostilno v Kolodvorski ulici nek de-
lavec, ter potem, ko se ga je bil ne-
koliko nasrkal, hotel na vsak način
imeti za predmet natakario, ki mu
je bila pa ušla v kuhinjo. Možakar
je bil pa tako zaljubljen, da je hotel
za svojim idealom v kuhinjo udreti
s silo. Ker je gostilničarica začela
klicati na pomoč, je prihitel nek fo-
tograf in nasilneža odstranil. Kmalu
se je pa povrnil nazaj in pobil v ve-
ži za 14 K steklenic, nakar je bil are-
tiran.

Zasačen je bil včeraj popoldne
Andrej Hočvar iz Zgornjega Berni-
ka, ker je v neki hiši na Marije Tere-
zije cesti ukradel nekemu dijaku klob-
buk. Povprašan, čemu mu bode, ker
ima že itak svojega, je odgovoril, da
bi tudi on rad nosil enkrat črn trdi
klobuk. Kako lahko pride do tega,
mu bode raztolmačilo sodišče.

Aretilan je bil ponoči 54letni
asfaltni delavec Edvard Hanecki,
rodod iz Nemškega - Broda, ker je
hotel pregrešiti v neki kavarni nad
nekim moškim nenravnostno dejan-
je.

Delavsko gibanje. V soboto se je
odpeljalo z južnega kolodvora v
Ameriko 7 Slovencev, 11 Hrvatov in
41 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 10
Hrvatov. — V Buks je šlo 13 Hrv-
atov, 20 Lahov se je odpeljalo v Cor-
mons. — Včeraj se je odpeljalo v
Ameriko 35 Macedoncev, nazaj je pa
prišlo 90 Kranjcev in Hrvatov. —
Na Dunaj se je odpeljalo 25 Koče-
varjev.

Izgubljeno in najdeno. Neka za-
sebnica je izgubila zlato zapestnico,
vredno 40 K. — Zasebnica Marija
Čvekova je izgubila ravno usnjato
denarnico, v kateri je imela 23 K de-
narja. — Nek gospod je izgubil list-
nico, v kateri je bilo 130 K denarja.
— Neka gospa je izgubila zlato iglo
v obliki palice. — Dijak Ciril Podr-
žaj je našel denarnico z manjšo vsoto
denarja. — Stražnik Ivan Gašperlin
je našel siv površnik.

Sebrno žensko uro z verzičico je
izgubila neka gospodična danes zju-
traj ob 9/4 na 8. na Poljanskem nasi-
nu. Dotični gospod, ki je šel za njo
se opozarja, da uro odda na policiji.

Društvena naznanila.

Streški klub »Šiška« naznanja,
da se bo v soboto, dne 22. t. m. ob 8.
zvečer pričelo streljanje, in sicer ka-
kor lani v prostorih hotela »Vega«. Na
sobotnem tozadevnem sestanku je
bil izvoljen predsednikom kluba g.
Cimerman. Ker je klub lansko leto
posebno dobro uspeval, je želeli letos
tudi istega zanimanja.

Učiteljska gospodarska in kre-
ditna zadruga se je ustanovila za ves
avstr. slovenski jug v nedeljo, 16. t.
m. v Celju. Ta zadruga bo v gospo-
darskem in socialnem oziru velikega
pomena za slovensko učiteljsko. V
načelstvo so izvoljeni L. Černe, pred-
sednik; A. Gnus, podpredsednik; Fr.
Vogl, blagajnik; F. Brinar, tajnik;
odborniki pa: N. Knapič, A. Pesek
in E. Slane. V nadzorstvu so: A. Ogo-
relec, Pustišek, Lesjak, Pulko in
Kocbek.

Prosveta.

»Matica Slovenska« vabi na se-
jo »Tehniškega odseka«, ki bo dne
18. oktobra t. l. ob 6. zvečer v dru-
štveni pisarni. Dnevni red: 1. Čita-
nje zapisnika in poročilo uprave; 2.
Poročilo sotrudnikov »Teh. slovar-
ja«; 3. Studija o slovenski hiši; 4.
Organizacija tehnikov; 5. Slučajno-
sti. Vabljeni so vsi, ki se zanimajo
za naša tehnična vprašanja.

Slovensko deželno gledališče.
Jutri v torek uprizaro naše gledališče
dve noviteli in sicer Thomovo tride-
janjsko, humora in satire bogato ko-
medijo »Lokalna železnica«, ki se
izvrstno prilaga slovenskim razme-
ram ter bo nedvomno žela mnogo
smeha in odobravanja. Pred to komedijo
se uprizaro »Punčka«, fina eno-
dejanka Vikove-Kunčičke. (Predstava
za par-abonente). — V četrtek ope-
reta »Knežna«. (Drugič za nepar).

Slovenski častniki čudno malo
zahajajo v slovensko gledališče, da
si imamo dobro opero in opereto, ki
stoji viso nad nemško. A nemške pred-
stave zelo pridno obkipejo častniki vseh
polkov, slovenski častniki pa so, žal,
slovenske, mnogo lepše opremljene in
izjavane predstave doslej prezrli. Pre-
pričani smo, da imajo slovenski čas-
tniki in podčastniki isti smisel za gle-
dališče kot nemški. Sicer pa imajo
častniki, kakor uradniki, tudi pravico
do kuponov. Treba je le, da se kdo
izmed njih zanje oglasi pri blagajnici.

Leodviki Thoma: Lokalna želez-
nica. Satira na malomeščanstvo ima
v literaturi najboljšo zastopnico še
od Aristofanovih časov. — Omahli-

vest, strahopetost širokoustnih fili-
strov, neznajna breznačelnost po-
litikastov brez duševnega obzora
in brez časti, bojazen pred najlahnej-
šim pišem od zgoraj, klečeplazna suš-
nost pred vsako uradno suknjo: to
so pač mednarodne lastnosti malo-
meščanstva. Povsod poznajo tiste za-
svobodo in ljudsko čast: kričeče ro-
doljube, ki zlezajo takoj pod mizo in
ki jim junaško srce hipoma zdrkne v
hlade, ako preleti le rahla senca bi-
rokratov obraz. Danes revolucionar-
nen opozicionalec, jutri lakajsko-
servilen kimavec, danes kriči »Pe-
reat!« — jutri pa že »Slava!« Ti po-
javi so zelo žalostni, pa tudi zelo
smešni, filozofu celo zabavni. Ludo-
viki Thoma — najuglednejši nemški
moderini humorist, novelist satiričnih
novel, pesnik sarkastičnosatiričnih
politično aktualnih kaneon, urednik
monakovskega »Simplicissima« in
znameniti nemški komediograf —
gleda malomeščanstvo s humorne
strani, toda pri tem vihti bič, ki za-
deva v živo. Njegova izborna komedija
»Lokalna železnica« je popu-
larna ter je dosegla — lokalizirana
— tudi v Zagrebu in letos v Pragi
(Narodni divadlo) izreden uspeh. Za
slovenski oder je priredil to veleza-
bavno in duhovito komedijo znan
humorist in slovenski estetik ter jo
je prav srečno lokaliziral med Slo-
vence — v Zorobilje, ki se bori za
lastni železniški kolodvor. Vlada
protežira veleindustrija ter je skle-
nila postaviti kolodvor pol ure stran
od mesteca in tik pred tovarno. V
mestecu strašno zavre, vse se punta,
vse revolucionira, nekateri pogum-
nejši groze celo, da postanejo — so-
cijalni demokrati! Občinski svet
sklene ves razburjen, da mora oditi
župan k ministru slovesno protesti-
rat in zagroziti, in župan, bojazljivec,
se res odpelje. Ko se vrne z Dunaja,
poroča, da ni sicer dosegel ničesar,
a ministru jih je povedal tako in ta-
kih, da jih bo pomnil do smrti. Vse
mesto je navdušeno za junaškega žu-
pana, lokalni list popiše natančno ves
strašni nastop pri ministru, imenuje
župana »novega Lucija Junija Bru-
ta«, »pristno slovensko korenino,«
»diko in ponos Jugoslovancev«. Pri-
redi se mu bakljada in serenada, in
junaški slavljeneč govori — bombe
in granate. Nadaljnega razvoja ko-
medije ne pričakujmo nihče... Toda
kmalu govori župan meščanom zo-
pet, iznova se vrši bakljada in sere-
nada, vse meščanstvo pa se topi in
solzi lojalnosti in vdanostivisoki vlad-
i. Župan je junak na vsak način, za-
kak on je »pristna slovenska koreni-
na, ki je revolucionaren in servilen
veni sapi. Thoma ne predstavlja nika-
kih karikatur, nego le realne tipe iz
resničnega življenja, zabava duhovito
in s pristnim humorom, ter dosega
efekte brez pretiravanja. Zato ni
»Lokalna železnica« le izvrstna gle-
dališka igra, nego tudi fino literarno
delo. Briljantno vlogo župana igra
g. Verovšek, županjo ga. Danilova,
vpokojenega majorja svaka g. Skr-
binšek, trepetlikastega hlepuha so-
dnika g. Šimaček, klepetuljo ga. Buk-
šekova, občinske svetovalec pa g.
Bohuslav, g. Molek, g. Danilo i. dr.
Naši dramatik naj bi se pri L. Tho-
mi učili, kako je pisati satirično ko-
medijo, ki bi našla v našem narodu
toliko aktualne snovi!

Slovanski jug.

Kandidatje hrvaško-srbske
koalicije. Glavno glasilo »Hrvatske
ujedinjene samostalne stranke« »Hr-
vatski Pokret« priobčuje kandidate
hrvaško-srbske koalicije za 58 okra-
jev. Za ostalih 30 okrajev se imenu-
jejo kandidate naknadno. Kakor smo
že poročali, se volitve v hrvaški sa-
bor vrše v petek, dne 28. t. m., even-
tualne ožje volitve pa v ponedeljek
31. oktobra. V Zagrebu bosta v I. in
II. okraju kandidirala dosedanja go-
poslane dr. Gjurjo Šurmin in grof Mi-
roslav Kulmer. V III. okraju bo
kandidiral Starčevićanec Ivan Per-
šić, kateremu koalicija najbrže ne bo
postavila protikandidata.

Album mesta Sofije. Udele-
ženci vseslovenskega časniskarskega
kongresa v Sofiji so dobili podarjen
album mesta Sofije in sicer I. del. Se-
daj je izšel tudi II. del tega albuma.
Udeleženci vseslovenskega časniskar-
skega shoda dobe tudi II. del tega al-
buma, ako naznanijo svoj naslov
Dmitru Karastojanovu, dvornemu
fotografu v Sofiji.

Srbska narodna skupščina. V
petek si je saborska narodna skup-
ščina izvolila predsedstvo. Za pred-
sednika je bil izvoljen Andra Niko-
lić, za podpredsednika pa Ljuba Da-
vidović in Jakov Corbić. Za tajnike
so bili izvoljeni: A. Cvetković, Miša
Trifunović, Svetozar Bogdanović,
Petar Vasić, Blagoje Ilić, Milutin
Lukić in R. Filipović.

Razstava v Sofiji l. 1911. Bol-
garako ministristvo trgovine je dalo
nekemu trgovskemu ekspertu iz Pra-
ge dovoljenje, da prične s priprav-
ljalnimi deli za mednarodno indu-
strijsko, poljedelko in trgovinsko
razstavo, ki se ima l. 1911. prirediti v

Sofiji. Pripravljalni odbor se sestavi v kratkem.

— Za slovansko idejo. Rusko-srbski klub v Beogradu je sklenil, da posveti vsakemu slovanskemu plemenu po en dan, katerega se bo v klubu govorilo in razpravljalo samo o kulturnih odnosih dotičnega slovanskega plemena. Najprvo se priredi ruski dan in sicer dne 30. t. m. Vse priprave za to prireditve so v rokah narodnih dam, ki so imele že več posvetovanj, tihočih se izključno prireditve „slovanskih večerov“. Po ruskem večeru se priredi bosanski, za tem češki, kot četrti pa pride na vrsto slovenski večer.

— Zveza bolgarskih čitalnic in prosvetnih društev. Povodom 50letnice bolgarske čitalnice „Zora“ v Slivenu so osnovali tamkaj navzoči zastopniki raznih kulturnih društev zvezo bolgarskih čitalnic in drugih prosvetnih društev. Čitalnice in bralnih društev je na Bolgarskem okrog tisoč.

— Bolgari in jugoslovanska enciklopedija. Kakor je znano, sta jugoslovanska akademija v Zagrebu in srbska akademija znanosti v Beogradu, ki skupno izdajata jugoslovansko enciklopedijo, povabili na sodelovanje tudi Slovence in Bolgare. Slovenci so se temu pozivu brezpogojno odzvali. O tem povabilu je te dni razpravljalo, kakor čitamo v sofijski „Večerni Posti“, tudi bolgarsko knjižno društvo. Poročal je o stvari vseučiliški profesor dr. Miletič. Društvo je sklenilo, da pri enciklopediji ne sodeluje in sicer zategadelj ne, ker je povabljen zgolj kot sodelovalec, ne pa kot enakopraven faktor s hrvaško in srbsko akademijo. „Večerna Posta“ zavrača vest, da bi bilo bolgarsko knjižno društvo odklonilo sodelovanje pri jugoslovanski enciklopediji radi nesporazumljenj glede makedskega vprašanja.

Planike na Bolgarskem. — V Beogradu na Bolgarskem slika prikazuje Kozji Steni na Trčanju, Balkanu. Narod imenuje to „balkanska zvezda“. Ker pa je evetka na Balkanu vedno bolj izginjala, se je obrnil učitelj St. Bojev v Lovcu na vlado s prošnjo, naj predloži zakon za varstvo „balkanske zvezde“ ali planike.

Po slovanskem svetu

— Slovaški študenti na Škotskem. Angleški publicist Scotus Viator (Seton Watson) je, kakor znano, temeljito študiral politične in družabne razmere ogrskih narodov ter je v svojem prvem delu pojasnil, s kako grozoto nastopajo Mažari zoper Slovence. Scotus Viator pa hoče tudi praktično povzdigniti kulturni nivo Slovkov. Izposloval je, da bosta vsako leto dva slovaška dijaka svoje študije absolvirala na edinburški univerzi. Za eno ustanovo je Scotus Viator sam dal potrebna sredstva, za drugega stipendista bodo skrbeli Slovaški prijatelji krogi v Edinburgu. Za to leto sta dobila ustanove dva slovaška kaplana Božidar Rupprecht in Vlad. Roj. Odpotovala sta že v Edinburg.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Vlom v kovačnico. Dne 11. avg. t. l. je neznan tat vlomil v kovačnico Janeza Medena v Rudniku in mu odnesel za 108 K vrednega kovaškega orožja. Posrečilo se je kmalu zaslediti storilca v osebi Jožefa Kosca, kovača v Podrečju. Mož je spočetka dejanje tajil, končno pa priznal, da je on storilec in da ga je zgolj revščina od tega privedla. Ta izgovor se je pa izkazal kot neresničen. Obsojen je bil na eno leto težke ječe.

Aretovanca je oprostil. Mestni stražnik je prišel dne 18. sept. t. l. v „Tivoljski buifet“ napovedati policijsko pro. Neki Robert Karlbauer, ki se je v tisti prepiral, je bil aretovan. Takoj se je zanj zavzel Jožef Lenger, delavec pri nasproti stoječih gugalnicah. Udaril je stražnika po roki in s tem omogočil, da je aretovanec pobegnil; končno ga je še opsoval in mu zagrozil, da bodeta za obračunala, kadar ga sreča v civilni opravi. Za kazni mu je bilo prisojenih šest mesecev težke ječe.

Ujel se je. Ivan Katarn, tiskarski vajenec iz Trsta, je izmaknil izpred glavne pošte v Ljubljani Viktorju Fletu kolo, vredno 240 K ter ga v Postojni prodal nekemu ključavničarskemu mojstru za 80 K. Dne 27. avgusta t. l. je izmaknil kolo nekemu poročniku ter ga je skušal zopet v Postojni izpečati. Tu so ga spoznali in prijeli. Zagovarja se, da je to kolo kupil od neznanega mu človeka, kar mu pa nihče ne verjame. Sodba se je glasila na štiri mesece težke ječe.

Stražniku se po robu postavil. Mestni stražnik v Škofji Loki je ustavil delavca Franceta Mikliča. Vprašal ga je po njegovem imenu, a Miklič se je nad njim zadržal: „Kaj tebi mar, smrčkovi policaj?“ in ga na to jel obkladati še z drugimi psovskami.

Stražnik je bil primoran odvesti ga v zapor. Tu se ni dal obdolženec osebno preiskati ter se je dejansko ločil stražnika. Zagovarja se, da je bil pijan in pravi, da je tudi stražnik z njim brez povoda sirovo ravnal. Obsojen je bil na šest mesecev ječe.

Ni bil umor! Koncem meseca avgusta je v Kaplji pri Slinivci Marija Žigart obiskala svojo bolno prijateljico 17letno Alojzijo Trpin. Med pogovorom je Alojzija Trpin vzela iz postelje revolver, ki ji ga je bil posodil njen ljubimec in ga pokazala svoji prijateljici. Revolver se je sprožil in kroglica je zadela Marijo Žigart v trebuh, vsled te poškodbe je Marija Žigart umrla čez tri dni. Pred smrtjo je Marija Žigart priznala, da sta bili s Trpinovo prijateljico, da se nista nič kregali in da je bila Trpinova po streli tako prestrašena, da je vzlic svoji boleznj skotila iz postelje in skušala ranjenki pomagati. Vzlic temu so Alojzijo Trpin vzeli zaradi umora v preiskavo, a obsojena je bila samo zaradi prestopka zoper varnost življenja na osem mesecev.

Razne stvari.

* Umorjena in oropana vdova. V Rychnovu pri Jabloncu na Češkem je bila v svoji hiši umorjena vdova Zahradnik. Morilec je prebrskal vse shrambe in vse omare. Storišlec je izginil brez sledu.

* Razumno nakupovanje blaga in oprav. Vsakdo nima sreče pri nakupovanju volnenega, modnega blaga, sukna, modnega barhentia in flanelne za obleke in srajce, zefira, damastskih obrisač, žepnih rut in platnega teropavlnega blaga. Ravnotako se godi pri nakupovanju oprav za neveste. Kolikor je že bilo pritožb pri sprejemu blaga. Temu vsemu lahko naenkrat odpravimo, če se obrnete na izvozno trgovino V. J. Havlíček, kopališče Poděbrady (Česko), ki pošlje vsakomu, ki se skicuje na naš list, ravnokar sestavljeno zbirko vzorcev za jesenske in zimске obleke, brez vsake obveznosti za nakup franko v pregled in izbiro. Priporočamo to znano rečno in solidno češko podjetje kar najbolj svojim cenjenim bralcem.

* Nevaren blaznik. V Rimu se je zabarikadiriral in oborožil z revolverjem ter tremi puškami 40letni F. Moncada v svoji hiši, iz katere je grozil vsakemu, ki je hotel noter. Tekom dneva je policija večkrat poskušala, da bi spravila zblaznela Moncada iz hiše, pa bilo je brezuspešno. Proti večeru je prišla požarna brambila, ki je začela brigati vodo v Moncadovo stanovanje. Moncado se je umaknil iz sobe, prišel je na balkon, s katerega je začel streljati. Neko žensko je ustrelil do smrti, dve drugi pa ranil. Šele zjutraj je policija po hudem boju premagala nevarnega človeka.

Književnost.

— Der nationale Ausgleich in Mähren 1905. Von Alfred Freiherrn von Skene. Mitglied des oösterreich. Herrenhauses. To je naslov knjigi, ki je izšla v založbi knigotrožnice Karla Konegena na Dunaju. Knjiga razpravlja o narodnostnem problemu vobče in podaja zgodovino in vsebino l. 1905 na Moravskem sklenjene narodne sprave.

Telefonska in brzojavna poročila.

Volitev na Dolenjakem.

Semič, 17. oktobra. Kandidat E. Gangl je bil tu s slavalokom sprejet. Dr. Lampeta so raz govorniško tribuno vrgli. Nato so ga z jajci ometali. Končno je osramočen pobegnil. Klerikalei so imeli toliko dela, da se niti maša ni vršila. Toda vse to ni pomagalo — vse mnogostevilno zbrano ljudstvo na volišču je bilo navdušeno za naprednega kandidata E. Gangla.

Gradec, 17. oktobra. V nedeljo ob 12. polodne se je vršil tu prav dobro obiskan volilen shod, na katerem je bila z velikanskim navdušenjem sprejeta kandidatura Ganglova. V Adlešičih so imeli klerikalei svoj shod, na katerem je imel dr. Adlešič nekaj obstrukijski govor iz samega strahu, da ne bi prišel kak naprednjak do besede. Zato so naprednjaki sklicali svoj shod, na katerem je bila Ganglova kandidatura z velikim navdušenjem sprejeta. Dr. Adlešič je hotel tudi na tem shodu protestirati, pa jo je moral osramočen odkuriti.

Državni zbor.

Dunaj, 17. oktobra. Današnji jutranji listi poročajo, da se državni zbor snide še le 22. ali 23. novembra.

Proračun mornarice.

Dunaj, 17. oktobra. V soji vojnega odseka, ki se ima vršiti dne 24. oktobra, pride najprvo v razpravo mornarični proračun za leto 1911. — Admiral Montecucoli bo razvil pri tem avstrijski mornariški program.

Trgovina paganih v Črno goro.

Č. — Dunaj, 17. oktobra. Cesar je danes sprejel avstro-ogrsko poslanika pri črnogorskem dvoru Gicla v avdienci. Ta avdienca je v zvezi s trgovskim paganjem, ki se imajo začeti med Avstro-Ogrsko in Črno goro.

Zborovanje zoper dragotino.

Lviv, 17. oktobra. Včeraj se je tukaj vršilo veliko uradniško zborovanje zoper dragotino. V resoluciji, ki je bila sprejeta, se naglašja potreba skupnega postopanja vseh uradnikov, učiteljev in profesorjev v dosego gospodarske samopomoči.

Justični minister Hochenburger v Budimpešti.

Budimpešta, 17. oktobra. Avstrijski justični minister dr. Hochenburger je prišel danes sem, da konfirira z ogrskim ministrom glede vojaškega kazenskega procesa.

Srbski proračun.

Beograd, 17. oktobra. Vlada je predložila skupščini proračun za leto 1911. Dohodki znašajo 120.312.582 dinarjev, izdatki pa 122.482.039 dinarjev. Primanjkljaj se pokrije z zvišanjem direktnih davkov.

Stanje srbskega prestolonaslednika.

Beograd, 17. oktobra. Zdravstveno stanje srbskega prestolonaslednika Aleksandra je jako resno. Princezinja Helena, ki se nahaja v Italiji, je bila brzojavno obveščena, naj se vrne.

Turčija in Aehrenthalov ekspozé.

B. — Carigrad, 17. oktobra. Turško časopisje se bavi obširno z avstrijskim delegacijskim zasedanjem in hvali posebno ekspozé ministra grofa Aehrenthala.

Turčija in Grčija.

Carigrad, 17. oktobra. Turška vlada je izjavila, da če prevzame Venizelos predsedništvo grškega ministristva, tedaj odputuje takoj turški poslanik iz Aten in Turčija pretrga vse diplomatske stike z Grčijo.

Železniški štrajk na Francoskem.

M. — Pariz, 17. oktobra. Promet na železniških progah je normalen. Štrajk je torej končan. Vlada ima dokaze v rokah, da so vsa nasilstva pri tem štrajku organizirali anarhisti, da na ta način pospešijo realiziranje svojih načrtov. V soboto zvečer so našli v vagonu nekega vlaka gorečo bombo, pa so jo še o pravem času ugasnili. Na palačo, kjer biva šefredakter časopisa „Patrie“, je bil napravljen atentat z bombo. Fesada je vsa porušena. Tlak ceste je 20 metrov naokoli raztrgan. Policija je dobila obvestilo, da nameravajo revolucionarji danes opoldne razstreliti most pri kolodvoru Monte Parnase.

B. — Pariz, 17. oktobra. Pričakovanje, da bo stavka železničarjev že z večerajšnjim dnem končana, se ni uresničila. V Parizu je položaj precej izboljšal, toda na francoskem jugu je zelo resen. Na postaji Sant Etienne je bilo zborovanje železničarjev, po katerem je prišlo do ostrega konflikta s policijo, ki je morala rabiti orojce. Vlada je izdala snoči komunique, v katerem pravi, da je stavka že skoraj popolnoma ponehala.

Aretirani anarhisti.

B. — Pariz, 17. oktobra. Policija je ponoči zvedela, da je v neki gostilni polno anarhistov in socijalistov. Ker je policija sumila, da so v zvezi s stavko železničarjev in da ščejejo železničarje, je 60 oseb broječ policijski kordon udril v gostilno, mnogim zborovalcem odvzel orožje ter aretirati 15 oseb. Večinoma teh so se izkazali kot inozemski, v Parizu živijo anarhisti.

Revolucija na Portugalskem.

Gibraltar, 17. oktobra. Bivši portugalski kralj Manuel se je vkreal, da se odpelje na Angleško, kraljica Marija Pia pa v Italijo. V pristanišču se nahajajoče ladje so oddale kraljevski salut.

A. — Lisabona, 17. oktobra. Danes je vlada izdala več dekretov, s katerim se odpravlja gosposka zbornica, državni svet in plemstvo. Obenem se izreka za vedno prognanstvo čez dinastijo Braganza.

Nesreča z bombo.

B. — Lisabona, 17. oktobra. Nek otrok je našel na ulici bombo, s katero se je potem on z drugimi otroci vred igral. Pri tem pa je eksplodirala bomba in težko ranila 7 otrok.

Zastrica portugalski kralj.

B. — Gibraltar, 17. oktobra. Guvernerjeva palača, v kateri prebiva portugalski kralj Manuel s svojo materjo Amelijo, je zastražena od vojakov v trdnjavi. O vzroku teh odredb se ne more ničesar poizvedeti.

V srakoplovu iz Amerike v Evropo. New York, 17. oktobra. Ameriški zrakoplovec Wellman je oddal več brezhišnih brzojavov, v katerih poroča, da njegov zrakoplov srečno plove čez Ocean. Sledi črti, po kateri vozijo transatlantski parniki.

Vse osamljenke preide, naj nam takoj po končani volitvi iz svojega kroja brzojavno namenišjo tudi!

Gospodarstvo.

— Promet s trtami. Namestnija v Gradcu razglša, da je promet s trtami za vse občine na Stajerskem z občinami, okuženimi po trni usi na Nižjem Avstrijskem, Moravskem, v Dalmaciji, na Kranjskem in Primorskem odsej nadalje prost.

— Argentinsko meso za Trst. Iz Trsta poročajo: Trgovinsko ministristvo je dovolilo, da se sme tudi v Trstu na trg postaviti gotova množina argentinskega mesa. Avstro-Amerikana bo dala tržaškemu mestu od mesa, katerega pripelje 19. t. m., tisoč kilogramov na razpolaganje.

— Sanacija tržaške „Banca popolare“. Z Dunaja poročajo: Kakor znano je dunajska „Länderbank“ v zadnjem času prešturirala statut zavoda „Banca popolare triestina“, da na podlagi tega izda izpelje eventualno sanacijo tega zavoda. Izid pogajanj, katera je v zadnjem času vodilo ravnateljstvo je tak, da smemo smatrati sanacijski projekt „Länderbanke“ kot nemogoč.

— Novosti pri avstro-ogrskih konzulatih. V proračunski predlogi, predloženi delegacijam, je preliminarno v rednih izdatkih za konzulate zvišanje za 680.323 kron. Kot povod za to zvišanje podaja poročilo razne važne nove uvedbe v avstroogrski konzularni službi, ki so se v delegacijah že večkrat razpravljale in katere naj se zdaj končno uresničijo. Večjega pomena ste predvsem dve uredbi: uvedba komercialnih ravnateljev pri nekaterih poslaštvištvih, katere so začeli nastavljeni že l. 1909, in pa izpopolnjenje inspekcije konzularnih uradov. Nadalje je treba omeniti, da se bodo pomnožili konzularni uradi v Zedinjenih ameriških državah in da se bo zvišal kredit za intenzivnejše varstvo avstrijskih in ogrskih državljanov v Ameriki, zlasti v rudnikih.

— Mednarodna industrijska, poljedelska in obrtna razstava v Sofiji. Iz Sofije nam poročajo: Trgovinsko ministristvo je pooblastilo nekega praškega strokovnjaka, naj aranžira leta 1911. v Sofiji mednarodno industrijsko, poljedelsko in obrtno razstavo. V to svrhu se že sestavlja posebni komite. Vlada bo podjetje moralno podpirala.

— Pogajanja v petrolejski industriji. V zadnji konferenci ministrstvalne komisije za petrolejske zadeve, ki se je vršila v zunanjem ministristvu, so sklenili, da se odredbe zoper Limanowo začasno ne preklicajo, temveč da se informira francoski poslanik v tem zmislu, da je avstrijska vlada pripravljena, eventualne predloge Limanowe natančno proučiti. Da zdaj vlada še ni dobila tozadevnih predlogov od strani Limanowe. Na ta način vsa ta pogajanja nekako mirujejo. Nadaljujejo se pa pogajanja med rafinerijami, ki so izven bloka, in zastopniki bloka. Stopili bodo pa najbrže šele tedaj v aktualnejši štadij, če se bo lahko natančneje pregledalo razmerje med avstrijskimi rafinerijami in Limanowo.

— Podaljšanje privilegija avstro-ogrsko banke. Čim dalje traja pogajanje med obema vladama o vprašanju podaljšanja privilegija avstro-ogrsko banke, tem oostrejša nasprotja se pojavljajo, katera povzročata zahteva Ogrov, naj začne banka izplačevati bankovce z zlatom. Čeprav nima vprašanje podaljšanja privilegija v vprašanju plačevanja v gotovini pravzaprav nikakoršne zveze, vendar pa vztraja ogrska vlada pri tem, da je treba obe vprašanji naenkrat rešiti in pravi, da bi morala podati demisijo, če bi opustila to stališče. „Neues Wiener Tagblatt“ prinaša razgovor z merodajnim faktorjem — najbrže s fin. ministrom Lukacsem samim — iz katerega je razvidno, da so Ogrje prevzeli v vprašanju plačevanja v gotovini obveznost napram tujini, katere se morajo držati. Kakor se trdi, je nova vlada stavila plačevanje v gotovini kot pogoj, ko je sprejela vodilno vlogo, in vladar je ta del programa odobril. Naposled je cesar tudi v privatnih razgovorih izrazil upanje, da se vendarle posreči do vprašanje ugodno rešiti. — Avstrijska vlada seveda nasprotuje uvedbi plačevanja v gotovini ter se sklicuje pri tem na stališče avstrijskega parlamenta. Kakor se razvidi, bo težko odstraniti ta nasprotja in ne bo preostajalo nič drugega nego seči po provizoriju.

Izjava.

Na dopis „več šišenskih purgarjev“ sledeče:

Veseli nas, da na našo zadnjo stvarno izjavo gospodje nečlani ne vedo odgovoriti z drugim, kot s sumničenji, psovanjem, natolcevanjem in fantazijami.

Konstatujemo pa, da sta br. Zakotnik in Seidel prepametna, da bi šla na dopisnikov lim.

Kar se društvenega delovanja tiče, ga vidi lahko vsakdo, kdor ni hote ali nehot slep.

Zdi se nam pa, da taki slepoti kot je dopisnikova, ni leka.

Kar se pa odborovega delovanja tiče, to je javno in očitno vsaki pametni kritiki, ne pa zavijanju in natolcevanju podvrženo.

Z nadaljnjimi nestvarnimi izjavami kot so bile dosedanje dopisnikove storije, se pa odbor ne bo spuščal kontroverzo, ker je čas predrag za take dopisnikove budalosti.

Odbor je z dopisnikom „večih šišenskih purgarjev“ in s temi samimi obračuni, javnost obračunava, ter — bode kmalu obračunila.

Odbor „Škola“ v štiski.

Izjava.

Podpisano vodstvo izjavlja z ozirom na dopis v „Slov. Narodu“ z dne 12. okt. 1910 št. 335 jutranje izdaje naslovljen „iz Radovljice“ sledeče:

G. katehet M. Drolc je pač priporočal prav toplo vzdrževanje opojnih pijač ter omenjal škodljivost alkoholnih pijač in sicer v vseh petih razredih, nikjer pa ni omenjal oziroma priporočal učenkam in učencem, da morajo prinesiti gotovi znesek 4 vin. za „društvo treznosti“ ter s tem delal propagando za tako društvo.

§ 77 „izvršilnega predpisa k dokončnemu šol. in uč. redu“ naravnost zahteva od vsake učne moči, da opozarja na škodljivost alkoholnih pijač.

Za potrazredno ljudsko šolo v Radovljici 14. oktobra 1910
Iv. Šega.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaju.

I., Wipplingerstrasse št. 30.
(Janushof).

V III. četrtletju 1910 je bilo vloženih 5245 zavarovalnih ponudb z zavarovalno vsoto okroglo K 5.498.000.—, izmed katerih je bilo izdanih 4969 polic za zavarovalno vsoto K 4.628.000.—.

Od začetka leta je bilo 15.838 zavarovalnih ponudb z glavnico K 16.485.000.— vzeto v pretres. Polic je bilo od 1. januarja t. l. izdanih za K 14.069.000.— zavarovalnega zneska.

V III. četrtletju 1910 zapadle zavarovalne premije in pristojbine kakor tudi kapitalne obresti so znašale okroglo K 1.685.000.—. Zapadla plačila pa K 643.000.—.

Od 1. januarja t. l. naprej je bilo na premijah, pristojbinah in obrestnih dohodkih K 5.020.000.—, na zapadlih izplačilih pa K 2.011.000.— zabeleženo.

Od obstoja zavoda se je izplačalo K 70.981.000.—.

Polic „Janusa“ so po triletnem obstanu neizpodbitne. Po doletnem obstanu izplača zavod tudi za slučaj samomora ali dvoboja.

Po doletnem obstanu je zavarovancu na razpolago bivanje v vseh delih mesta. (Svetovna policia.) Nudi tudi brezplačno vojno zavarovanje in plača zapadlo zavarovalno vsoto takoj, to je brez odloga in brez provizije.

Nadaljna pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema 3480

Filijalka „Janusa“ v Gradcu
Neuhofgasse 47, Janushof.

Trenutki so v življenju

ko se oziramo obupano na pomoč in si ne vemo pomagati. Posebno takrat, če smo hudo prelahjeni; pa vendar nimamo časa leči v posteljo. Tedaj pa kupimo skatljivo pristih Fayevih sodenskih mineralnih pastilj, jih uporabimo po predpisih in odpravimo na najenostavnejši način, ne da bi prekinili delo. Fayeve pristne sodenice se dobe skatljivo po K 1.25 v vseh zadevnih trgovinah, strogo pa je treba paziti na to, da ne dobite ponareda.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni zaročnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani.

št. 14. (Par). Društ. predst. 2010.

V torek, 18. oktobra 1910.

Prvič:

Punčka.

Dramatska študija v enem dejanju. Češki spisala Božena Vihova-Kunetička. — Režiser Hinko Nučič.

Nato prvič:

Lokalna železnica.

Komedija v treh dejanjih. Nemski spisal Ludovik Thoma. Priredil Fr. K. Režiser Hinko Nučič.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 7 1/2. 8. uri. Konec po 10.

Pribojka predstava bo v torek, 20. oktobra.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 300.2. Srednji srčni tlak 780.9 mm

Oktober	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop. 9. zv.	746.9 746.6	12.0 5.9	sr. jivzh. sr. svzh.	jasno .
16.	7. zv.	745.8	0.4	brezvevtr.	megla
17.	2. pop. 9. zv.	742.5 742.6	12.0 6.7	slab jug sr. svzh.	jasno del. oblak.
17.	7. zv.	742.5	4.5	slab jug	jasno

Srednja predvidena temperatura 8.3°, norm. 10.6° in včerajšnja 6.4°, norm. 10.4°; Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm

Kleparski pomočnik

3441 se takoj sprejme pri

Francetu Belicani, kleparju v Ljubli.

Strojni kjučavničar

se sprejme takoj. Prednost imajo oženjeni, 24—30 let stari. 3479 Kje, pove upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

2 lepa prostora

pripravna za delavnice ali skladišča se s 1. novembrom oddata. Poizve se pri hišem gospodarju Ivanu Kočominu, Kolodvorska ulica št. 6. 3350

Enonadstropna

HIŠA

bolj majhna, podobna vili, se proda iz proste roke v Rožni dolini 217 pri Ljubljani, ležeta nasproti peka.

Železnato vino

lekarja Piccolija v Ljubljani, c. in kr. dvorni založnik, pa-pečev dvooni založnik, vsebuje za slabo-krvne in nerovne osebe, za bleda, sla-botne otroke, lahko prebavljiv železnat iz-delek. Polovična ste-kljenica K 2—4. Poštni zavoj (4 steklenice) franko zavoj in poštni-na, stane K 8-40. Na-ročila po povzetju.

AGRO-MERKUR,

osrednja nakupovalna in prodajalna

zadruga v Ljubljani,

reg. zadr. z om. zav.

Ker pri izvanrednem občnem zboru, skli-kanem na dan 14. oktobra 1910*) ni bilo za-topanih zadosti zadržnikov in glasov, sklicuje se delstvo v zmislu § 27. zadržnih pravil

drugi občni zbor

s istim dnevnim redom

na dan 30. oktobra 1910 ob 10. uri pred-odlne v zadržnih prostorih (Ljubljana, Janez Trdinova ulica 8).

V zmislu § 27 zadržnih pravil zadostuje a sklepanje na tem občnem zboru vsako šte-tilo zadržnikov.

Lenarčič I. r., t. č. predsednik.

* Za izvanredni občni zbor 13. oktobra 1910 il je določen in je veljaven torej tudi za drugi bčni zbor dne 30. oktobra 1910 slednji dnevi rd: 1.) Poročilo o polotaju. 2.) Sklepanje o na-talnih korakih na podlagi poročila. 3.) Morebitna *opolnina volitev načelstva in nadzorstva. 4.) Sle-ajnosti. 3478

Proti

zobobolu in gnijlobi zob

izborno deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna

in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica s navodilom 1 kruno. Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Rožljova cesta štov. 1 poleg Franc Jožefovega jubilejnega mesta.

Melusine-ustna in zobna voda. Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908. Blag. gospod lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in od-stranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte mehtar.

Zaloga

sukna, platna, :: modnega in :: manufakturnega blaga.

Franc Sovčan sin, Ljubljana

Mestni trg štov. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina 2280

karolno podjetje.

Največja zaloga

:: preprog. ::

Popolne opreme :: za neveste. ::

Naznanilo.

Svojin cenj. odjemalcem ai dovoljnjem naznaniti, da sem odšel za kratko dobo k vojakom. Za časa moje odsotnosti bo vodil mojo obrt moj brat

Ljudevit Parkelj

seveda na moje ime in račun. Velec. gg. hišne posestnike, kjer imam svoje reklamne deske, prosim, da mi ohranijo svojo naklonjenost tudi vnaprej. Istotako se priporočam cenj. naročnikom za nadaljno naklonjenost in prosim, da se obra-čajo na mojega brata, ki je pooblaščen prejemati in izvrše-vati naročila.

3421

Z odlični spoštovanjem

FRANJO PARKELJ

zvi za pisalnice, računske stvarj in dan Šelenburgova ulica štov. 6.

več 400 GODI NA

Najbolje gnojipomočnoroču mudi tvrditka

ANT-TOMEČ

izvoz sukna u tumpoku (Češka)

3453

Dobrega krojaškega pomočnika

sprejme takoj

I. N. Potočnik v Kamniku.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 5 sob, z vsemi pritliklinami in z uporabo vrta se odda za no-vembrov termin. 3352

Na'ančneje se poizve pri hišnici ali pri lastniku na Riehlweisovi cesti št. 1a, II. nadstr. v Ljubljani.

Simško perilo za gospode,

3419

dame in otroke, bluze, opodnja krila, hišne halje, nočni čevlji, vse v naj-vočji izbiri in najboljši kakovosti v

močni in športni trgovini **P. Magdič**

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Izvoček iz voznega reda.

Veljavem od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (jub. št.)

7-04 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

7-20 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-12 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, z zvezo na brzovlak v Celovec, Dunaj j. k., Linz, Prago, Urađiane, Berlin, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Kolín.

11-40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica, Trst.

1-02 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice, Kočevje.

3-30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst, Celovec.

5-05 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič, Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak, Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solnograd, Monakovo, Inomost, Frankobrod, Wiesbaden, Kolín, Düsseldorf, Vlissingen, Trbič.

7-40 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10-10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolodjer).

7-28 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.

7-05 popoldne: Mešanec v Kamnik.

7-35 zvečer: Mešanec v Kamnik.

11- ponoči: Mešanec v Kamnik le ob ne-deljah in praznikih v mesecu oktobru.

Priloh v Ljubljano (jub. št.)

7-14 zjutraj: Osebn. vlak iz Jesenic, v zvezi na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Linca, Monakovega, Solnograda, Badgasteina, Beljaka, Gorice, Trsta, Trbiča

9-22 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Rudolfovega, Grosuplja, St. Janža.

10-12 dopoldne: Osebn. vlak iz Trbiča, Jesenic v zvezi na brzovlak iz Dunaja, z. k., Celovca, Vlissingena, Düsseldorfa, Kolina, Wiesbadna, Frankobroda, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Bad-gasteina, Beljaka.

11-20 popoldne: Osebn. vlak iz Gorice, Jesenic, Celovca, Beljaka, Trbiča.

2-00 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja, St. Janža.

4-17 popoldne: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca, Beljaka, Gorice, Trsta, Jesenic, Trbiča.

6-05 zvečer: Osebn. vlak iz Jesenic, v zvezi na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Badgasteina, Beljaka, Dunaja j. k.

8-18 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, Trbiča Celovca, Trsta, Gorice, Jesenic, Trbiča.

9-07 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Strafe-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja. St. Janža.

11-22 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca Beljaka, Trsta, Gorice, Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državne železnice).

6-46 zjutraj: Mešanec iz Kamnika.

10-00 dopoldne: Mešanec iz Kamnika.

6-10 zvečer: Mešanec iz Kamnika.

10-30 po noči: Mešanec iz Kamnika le ob nedeljah in praznikih v mesecu oktobru.

Časi prihoda in odhoda so navodeni v srednje evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

Najboljše vrste domač premog

in poleg tega tudi najcenejši je

,Karmeljski premog'

Cena za 1 cent = 50 kg samo K 1-20. Na debelo še ceneje.

Prosi se ne zamenjati ga z drugim manj vrednim premogom. — Glavno zalogo za slovenske pokrajine in Ljubljano ima:

3123

Agro-Merkur

Janez Trdinova ulica št. 8.

Naročila se nadalje tudi vsprejemajo pri:

g. I. Buzdolai, Štritarjeva ulica 9; g. Edmund Kavčič, Pročernova ul. 52; Leohovic & Modan, Jurdčičev trg 1; g. R. Sover, Sv. Jakoba trg 3; g. M. Schišk, Proč vojnašice 4; g. A. Šušnik, Zaloška cesta 16; g. I. Tomšek, Trdnika c. 4 in Uradniško gospod. društvo, Kongresni trg 5; Frano Bahič, Šelenjska cesta; T. Hmelinger, Sv. Petra cesta.

Prodajalko

izveščano v trgovini Specerijakega blaga sprejme takoj Ivan Jelenc, trgovec v Trbiču, Goronjsko. 3448

Gospica

iz stare dalmatinske plemske rodbine išče mesta kot opora gospodnji. Gre tudi k otrokom. Vešča je hrvaščine, italijan-ščine in nemščine v govoru in pisavi. Ponudbe pod »Plemstvo« do dne 20. oktobra 1910 na upravnistvo »Slov. Naroda«. 3428

Ženitna ponudba!

Zasebni uradnik v večjem mestu 32 let star, z letno plačo K 5800 in pokojnino, se želi seznaniti v svrhu ženitve z iz-obrazeno gospico, plemenitega značaja, staro 22—26 let. Zah-teva se nekaj premoženja, vendar ne brezpogojno.

Resne ponudbe s sliko pod šifro »Dalmacija« na uprav-nistvo »Slovenskega Naroda«, do 25. t. m.

Slike se vrnejo, za tajnost se jamči. 3481

Velika zaloga

domačih in tovarniških čevljev

Naročila po meri se izvršujejo točno in solidno v lastni delavnici.

MATEJ OBLAK, Kongresni trg št. 6.

F. Meršol

Ljubljana, Mestni trg št. 18.

Bogata zaloga

vezenin, drobnega in modnega blaga kakor: čipk, lišpa, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, robcev, ovratnikov, volne, bombaža, sukanca itd. itd.

3477

Preddiskanje in vezenje monogramov ter drugih risb.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel od

Kranjske deželne vinarske zadruge v Ljubljani

prodajo njenih

dolenjskih, belokranjskih in vipavskih vin

katero izvršujem na debelo in drobno pod vedno kontrolo zadruge ter jih tudi serviram v svoji

vinski kleti na Cesarja Jožefa trgu št. 7.

Večje množine dostavljam cenj. naročnikom brezplačno na dom. Priporočam se za mnogobrojni obisk.

Z odličnim spoštovanjem

J. Fobian.

Naznanilo preselitve!

ANTON ŠARC

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5 in Knaflova ulica 2

priporoča 3313

svoje popolnoma novo urejeno prodajalno, kot zalogo platna, bombaževine, švicar-skih vezil, doma izdelanega perila za gospe in za gospode.

Opreme za neveste.

Lastna vzorna šivalnica, pralnica in likalnica je za ogled na razpolago.

Blago znano dobro! Cene kar le moreče nizke!